

Dosarul nr. 2ra-1889/17

Instanța de fond: Judecătoria Centru, mun. Chișinău – V. Sandu

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

DECIZIE

06 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Mariana Pitic, Ion Druță,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând recursul, declarat de către Ion Maxim și GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A, reprezentați de avocatul Alexei Frunze, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Ion Maxim împotriva Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea prejudiciului material și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, prin care s-a admis apelul declarat de Compania de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni, s-a modificat hotărârea Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 04 octombrie 2016 în partea încasării prejudiciului material,

C O N S T A T Ă :

La 19 decembrie 2014 GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Ion Maxim au depus cerere de chemare în judecată împotriva CA „Garanție” SA cu privire la încasarea prejudiciului material în sumă de 36 099,18 euro, repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată și de asistență juridică. (f.d.2-6, vol. I)

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat, că la 30 aprilie 2014 pe traseul L-339, în apropierea s. Marcăuți, r-nul Dubăsari, Vladimir Staci, conducând automobilul de model „ZIL 138A” cu n/î xxxxx, ieșind de pe un drum secundar, nu a cedat trecerea automobilului de model „Audi A5” cu n/î xxxxx, condus de Maxim Tudor, care se deplasa pe drum cu prioritate, tamponându-l. În rezultatul accidentului rutier automobilul de model „Audi A5” s-a aprins și a ars complet. Vladimir Staci a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute de art.242 alin.2 Cod contravențional, fiind sancționat cu 50 u.c și șase puncte de penalizare. Reclamanții menționează, că Ion Maxim deține dreptul de folosință asupra mijlocului de transport în

baza contractului de leasing (*locațiune financiară*) nr. 3000998790 din 01 decembrie 2011. Conform prevederilor contractului de locațiune financiară, proprietar al mijlocului de transport este GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A, iar valoarea totală a automobilului de model „Audi A5” cu n/î xxxx constituie 36 099,18 euro. Automobilul de model „ZIL 138A” cu n/î xxxxx, condus de Vladimir Staci, în baza contractului seria RCAI nr.000748303 din 05 aprilie 2014 a fost asigurat de răspunderea civilă auto la CA „Garanție” SA, fiindu-i eliberată polița de asigurare obligatorie. Cu toate acestea asigurătorul nu a purces la examinarea bunurilor avariate, nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006, care este de 5 zile lucrătoare din data primirii informației despre producerea accidentului. Întrucât pârâtul nu a purces la examinarea bunurilor avariate, Ion Maxim a apelat la serviciile experților independenți pentru constatarea pagubelor, pârâtul fiind înștiințat despre locul, data și ora examinării automobilului de model „Audi A5” prin telegrama primită la 01 august 2014, înregistrată sub nr.647. Potrivit Raportului de evaluare a pagubei nr.989/08A din 05 august 2014, efectuat de SRL „ Exauto-Plus” (expertiza independentă), s-a constatat că automobilul de model „Audi A5” cu n/î xxxxa fost distrus total prin incendiere, iar părți componente și elemente rămase nu sunt. Reclamanții au indicat că în rezultatul distrugerii prin incendiere a automobilului „Audi A5” cu n/î xxxx, locatorului contractului de leasing - GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A i-a fost cauzat un prejudiciu material în mărime de 36 099,18 euro, care constituie prețul automobilului conform contractului de leasing, iar lui Ion Maxim i-au fost provocate suferințe psihice și vătămări corporale, prin ce i s-a cauzat un prejudiciu moral în mărime de 20 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 octombrie 2016 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Ion Maxim. S-a încasat de la CA „ Garanție” SA în beneficiul GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A cu titlu de prejudiciu material suma de 26 125 euro, convertiții în lei RM conform cursului oficial BNM, la momentul executării hotărârii și în contul statului taxa de stat în sumă de 17407,8 lei; s-a încasat de la Vladimir Staci în beneficiul lui Ion Maxim suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și în contul statutului taxa de stat în sumă de 100 lei, în rest cerințele s-au respins ca nefondate. (f.d. 182,186-193,vol. I)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 s-a admis apelul declarat de către CA „Garanție” SA, s-a modificat hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 04 octombrie 2016 în partea încasării prejudiciului material, cu micșorarea sumei până la 267 711,37 lei, cu recalcularea taxei de stat pentru instanța de fond, care va constitui 8 031 lei, în rest, hotărârea s-a menținut. S-a încasat de la GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A în beneficiul CA „Garanție” SA taxa de stat pentru instanța de apel în mărime de 13 055 lei. (f.d.50-51-61,vol. II)

La 17 august 2017 Ion Maxim și GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A ,reprezențați de avocatul Alexei Frunze, au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017, solicitând casarea deciziei, cu menținerea hotărârii Judecătoria Centru, mun. Chișinău din 04 octombrie 2016 și încasarea în mod solidar de la CA „Garanție” SA și Vladimir Staci în beneficiul lui Ion Maxim cheltuielile de judecată și de asistență juridică în sumă de 20 000 lei. (f.d.64-74,78-84, vol. II)

În motivarea cererii de recurs avocatul recurenților a invocat, că instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și în acest sens a aplicat eronat normele de drept material, a apreciat arbitrar probele prezentate la cauză. Menționează că raportul de constatare tehnico-științifică nr.2079 din 20 octombrie 2016 nu corespunde cerințelor indicate în art.36 și 37 ale Legii cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, or acesta trebuia să se rezume la descrierea procedeele tehnice și a metodelor de cercetare tehnică și nu la valoarea automobilului, astfel acest raport este nul datorită nerespectării procedurii și nu poate fi luat în considerație ca probă în proces.

În conformitate cu art. 434 alin. (1), (2) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 iulie 2017, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la data de 09 august 2017, confirmare despre recepționarea acesteia de către recurenți la materialele dosarului lipsește. (f.d.62, vol. II)

În aceste circumstanțe recursul, depuse la data 17 august 2017, se consideră depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție prin încheierea din 15 noiembrie 2017 a considerat recursul admisibil.

În conformitate cu art. 441 CPC în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) CPC judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 CPC recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită

pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În fapt, din materialele dosarului rezultă, că la data 30 aprilie 2014 Vladimir Staci, conducând automobilul de model „ZIL 138A” cu n/î xxxxx a tamponat automobilului de model „Audi A5” cu n/î xxxxx, condus de Maxim Tudor. În rezultatul accidentului rutier automobilul de model „Audi A5” s-a aprins și a ars complet.(f.d.17-24) Conform contractului de leasing (*locațiune financiară*) nr. 3000998790 din 01 decembrie 2011 Ion Maxim deținea dreptul de folosință asupra mijlocului de transport accidentat, proprietar fiind GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A, iar valoarea automobilului de model „Audi A5” cu n/î xxxx PC la data încheierii contractului de leasing constituia 36 099,18 euro.

Automobilul de model „ZIL 138A” cu n/î xxxxx condus de Vladimir Staci, în baza Contractului seria RCAI nr.000748303 din 05 aprilie 2014 a fost asigurat de răspunderea civilă auto de către CA „Garanție” SA.(f.d. 26) Asigurătorul, fiind înștiințat despre producerea accidentului, nu a purces la examinarea bunurilor avariate, nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006.

În conformitate cu art.21 alin.2 al Legii nr.414 din 22 decembrie 2006 în cazul în care asigurătorul nu a examinat bunurile avariate și nu a încheiat proces-verbal de constatare a pagubelor în termenul specificat la art.19 alin.(1) lit.c), persoana păgubită este în drept să apeleze la serviciile experților independenți sau ale unităților de specialitate pentru constatarea pagubelor, fără a prezenta asigurătorului bunurile avariate.

Ion Maxim a apelat la serviciile unității de specialitate pentru constatarea pagubelor SRL „Exauto-Plus”, fiind expediată la 01 august 2014 telegramă în adresa CA „Garanție” SA prin care a fost informată despre locul, data și ora examinării automobilului de model „Audi A5”. (f.d.29)

Potrivit raportului de evaluare a pagubei nr.989/08A din 07 august 2014, efectuat de către evaluatorul unității de specialitate pentru constatarea pagubelor SRL „Exauto-Plus” automobilul de model „Audi A5” cu n/î xxxxx a fost distrus total prin incendiere, iar părți componente și elemente rămase nu sunt. Prețul mediu de piață a automobilului a fost stabilit în sumă de 26 125 euro.(f.d.40).

La data de 19 decembrie 2014 GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Ion Maxim au înaintat acțiune în instanță, prin care au solicitat încasarea de la CA „Garanție” SA în beneficiul GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A a prejudiciului material în sumă de 36 099,18 euro, de la Vladimir Staci în beneficiul lui Ion Maxim suma de 20 000 lei cu

titlu de prejudiciu moral și încasarea în mod solidar de la CA „Garanție” SA și Vladimir Staci cheltuielilor de judecată.

CA „Garanție” SA, nefiind de acord cu pretențiile materiale ale GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A, a prezentat instanței ca dovadă a unui prejudiciu mai mic decât cel solicitat de reclamant raportul de constatare tehnico-științifică nr. 20079 din 09 decembrie 2014, efectuat de Centrul Național de Expertiză Judiciare, potrivit căruia prețul de piață al automobilului de model „Audi A5”, caroseria nr. xxxxx, anul 2010, nevămuit și neînregistrat în Republica Moldova, la data de 30 aprilie 2014 constituia 268 711 lei. (f.d.95-96)

Prima instanță a apreciat prejudiciul cauzat GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A în sumă de 26 125 euro, reieșind din raportul de evaluare a pagubei nr.989/08A din 05 august 2014, efectuat de către unitatea de specialitate pentru constatarea pagubelor SRL „Exauto-Plus”. Instanța de apel a luat drept bază raportul de constatare tehnico-științifică nr. 20079 din 09 decembrie 2014, efectuat de Centrul Național de Expertiză Judiciare și a reținut drept valoare a prejudiciului suma 268 711 lei, modificând în acest sens hotărârea instanței de fond.

Instanța de recurs reține că obiect al litigiului este cuantumul prejudiciului, cauzat automobilului de model „Audi A5”, caroseria nr. xxxxx, anul 2010 în urma cazului asigurat. Ambele instanțe au deținut două probe esențiale cu privire la mărimea prejudiciului: raportul de evaluare a pagubei nr.989/08A din 05 august 2014 efectuat de către unitatea de specialitate pentru constatarea pagubelor SRL „Exauto-Plus” (expert evaluator independent Ciobanu Adrian) și raportul de constatare tehnico-științifică nr. 20079 din 09 decembrie 2014, efectuat de Centrul Național de Expertiză Judiciare (expert judiciar Postanciuc Vasiliu).

Instanța de recurs observă că ambele rapoarte au fost efectuate independent, de către părți, până la inițierea procesului de judecată și fără participarea părții adverse.

În ambele rapoarte s-a utilizat aceeași metodă de evaluare: metoda analizei comparative a vânzărilor, care se bazează pe estimarea valorii obiectului prin compararea lui cu alte obiecte similare, vândute sau propuse spre vânzare prevăzută la art.6 alin.1 lit.a) din Legea 989/18.04.2002 cu privire la activitatea de evaluare. Ambele rapoarte au avut drept sursă de informație Internetul, dar discrepanța dintre suma prejudiciului stabilit de către evaluator și suma prejudiciului stabilită de către expertul judiciar este considerabilă.

Instanța de apel s-a pronunțat în favoarea probei raportul de constatare tehnico-științifică nr. 20079 din 09 decembrie 2014, efectuat de Centrul Național de Expertiză Judiciare (expert judiciar Postanciuc Vasiliu), motivând că instituția care l-a efectuat, este o instituție specializată și gradul de credibilitate este mai înalt față de această lucrare. Anume acest raționament a fost criticat în recurs din perspectiva aprecierii probelor.

Potrivit normelor de procedură civilă ultima etapă a procesului de probație este aprecierea probelor. Aprecierea corectă a probelor de către instanța de judecată are o semnificație deosebită pentru adoptarea unei hotărâri judecătorești legale și întemeiate. Nerespectarea regulilor privind aprecierea probelor duce la soluționarea eronată a pricinii civile.

Aprecierea probelor este acea activitate a subiecților probațiunii care este guvernată în baza legilor logicii și normelor juridice prin care se determină pertinenta, admisibilitatea, veridicitatea, suficiența, forța probantă și interconexiunii probelor.

Potrivit art.130 alin.1,2 CPC instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege, nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor.

Alin. (3) al art. 130 din CPC stabilește două grupe de criterii de apreciere a probelor: a) criteriile individuale de apreciere a probelor: pertinenta, admisibilitatea și veridicitatea probelor; b) criteriile sistemice de apreciere a probelor: legătura reciprocă a probelor și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Suficiența probelor este calitatea totalității probelor necesare pentru examinarea și soluționarea pricinii civile. Pentru fiecare pricină civilă, concretă, suficiența probelor se determină în mod individual. Probele sunt suficiente numai atunci când instanța de judecată, ținând cont de probele existente la dosar, este în stare să soluționeze pricina civilă. Din acest considerent suficiența probelor este un criteriu calitativ și nu unul cantitativ. Sunt insuficiente probele ce contravin reciproc și probele îndoielnice . Probele insuficiente nu pot fi puse la baza hotărârii până când acest neajuns nu va fi eliminat pe calea colectării probelor suplimentare.

La caz, în situația când s-au prezentat două concluzii ale specialiștilor, obținute pe cale prejudiciară, având în esență aceeași valoare probantă, dar care se exclud una pe alta, instanța de apel prematur a respins proba reclamantului și a acceptat proba pârâtului, ori situația descrisă indică concret la insuficiența de probe. Instanța urma să propună părților a prezenta și alte probe pentru a stabili valoarea exactă a prejudiciului, cauzat automobilului de model „Audi A5” cu n/î xxxxx. Aici, instanța de recurs menționează prevederile art.148 CPC, potrivit cărora pentru elucidarea unor aspecte din domeniul științei, artei, tehnicii, meșteșugurilor artizanale și din alte domenii, apărute în proces, care cer cunoștințe speciale, un raport scris al specialistului nu poate înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

Prin urmare, odată ce au apărut divergențe în probele prezentate și anume în rapoartele de evaluare a prețului bunului accidentat, efectuate în afara procesului judiciar, de fiecare parte independent și fără participarea părții adverse, instanța de apel fără a însuși poziția uneia dintre părți, urma să propună părților să prezinte și alte probe, pentru a soluționa corect litigiul.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de apel nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

În concluzie și în sensul art. 6 alin. (1) al Convenției, instanța de recurs ține să menționeze că instanțele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale să precizeze noțiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse examinării.

Instanța de recurs reține că în cadrul judecării apelului CA „Garanție”S.A a solicitat scoaterea de pe rol a cererii depuse de GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Maxim Ion, ca fiind depusă de o persoană neîmputernicită, invocând că cererea a fost semnată și depusă de avocatul Alexei Frunză, dar din mandatul anexat la materialele dosarului rezultă că reclamanții nu au confirmat prin semnătură împuternicirile delegate avocatului. Cererea CA „Garanție”S.A privind scoaterea cererii de pe rol a fost examinată de către instanța de apel odată cu fondul cauzei, adoptându-se încheierea din 20 iulie 2017 privind respingerea cererii ca fiind neîntemeiată.

Încheierea respectivă a fost contestată de CA „Garanție”S.A .

Potrivit alin.2 art.429 CPC încheierile date în apel pot fi atacate cu recurs numai odată cu decizia, cu excepția cazurilor când, potrivit legii, pot fi atacate separat cu recurs și când încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

La caz, încheierea adoptată de către instanța de apel la 20 iulie 2017 poate fi contestată odată cu decizia, prin urmare și ea constituie obiect al prezentului control judiciar.

Verificând legalitatea încheierii prin prisma criticilor aduse de recurent și prevederile legii cu privire la reprezentare , instanța de recurs constată că încheierea adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, ori la data depunerii acțiunii în instanță 19 decembrie 2014 avocatul Alexei Frunze deținea împuterniciri delegate de către GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Maxim Ion conform prevederilor legale stabilite în art. 80, 81 CPC și pct.8 al Hotărârii Guvernului nr.158 din 28.02.2013 cu privire la adoptarea formularului și modului de utilizare a mandatului avocatului și avocatului stagiar.

În concluzie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul CA „Garanție”S.A împotriva încheierii instanței de apel din 20 iulie 2017 privind respingerea cererii de scoatere a acțiunii de pe rol este neîntemeiat și urmează să fie respins, iar recursul GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Maxim Ion asupra deciziei instanței de apel din 20 iulie 2017 urmează a fi admis cu casarea deciziei și remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel în alt complet de judecată.

La rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și rejudecând pricina, să emită o hotărâre întemeiată și legală.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge ca neîntemeiat recursul CA „Garanție” S.A împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 privind respingerea cererii de scoatere a cauzei de pe rol.

Se admite recursul declarat de către Ion Maxim și GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A, reprezentați de avocatul Alexei Frunze.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a GE „Capital Servizi Finanziari” S.p.A și Ion Maxim împotriva Companiei de Asigurări „Garanție” Societate pe Acțiuni și Staci Vladimir cu privire la încasarea prejudiciului material și repararea prejudiciului moral, cu restituirea cauzei pentru rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Ion Druță

Mariana Pitic

Luiza Gafton

Maria Ghervas